

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ РАКУРС

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 1(55)

УДК (811.11+811.16+37.02)

DOI: [https://doi.org/10.24144/2663-6840/2026.1.\(55\).197-202](https://doi.org/10.24144/2663-6840/2026.1.(55).197-202)

Гіков Л., Гоян А. Сучасні методи викладання іноземних мов: психолінгвістичний ракурс; кількість бібліографічних джерел – 13; мова українська.

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз сучасних тенденцій у викладанні іноземних мов крізь призму психолінгвістичного підходу, який розглядається як одна з ключових методологічних засад сучасної лінгводидактики. Актуальність дослідження зумовлена змінами в освітньому просторі, зокрема переходом до компетентнісної парадигми навчання, цифровізацією освітніх процесів та посиленням ролі міжкультурної комунікації, що потребує переосмислення традиційних моделей іншомовної підготовки. Особливу увагу зосереджено на психолінгвістичних механізмах мовленнєвої діяльності, процесах сприйняття, осмислення, збереження та відтворення іншомовної інформації, а також на когнітивних і емоційно-мотиваційних чинниках оволодіння іноземною мовою, які визначають індивідуальну траєкторію навчання здобувачів освіти.

У роботі проаналізовано сучасні методи та підходи до викладання іноземних мов, зокрема комунікативний, когнітивний, інтерактивний, нейродідактичний та мультимодальний підходи, які ґрунтуються на досягненнях психолінгвістики. Обґрунтовано доцільність інтеграції психолінгвістичних знань у практику навчання іноземних мов з метою підвищення ефективності формування мовної, мовленнєвої та комунікативної компетентностей. У статті також розглянуто роль автентичних матеріалів, цифрових технологій та індивідуалізації навчання у контексті психолінгвістичного виміру, що забезпечує адаптацію навчального процесу до когнітивних можливостей і потреб здобувачів освіти.

Зроблено висновок, що врахування психолінгвістичних закономірностей у процесі викладання іноземних мов сприяє оптимізації навчального процесу, розвитку автономії здобувачів освіти та формуванню стійкої мотивації до вивчення мов. Запропоновані узагальнення спрямовані на підвищення якості мовної підготовки в умовах трансформації сучасного освітнього середовища та зростання вимог до іншомовної комунікативної компетентності. Отримані результати можуть бути використані у викладацькій практиці закладів вищої освіти, при розробці навчально-методичних матеріалів та в подальших міждисциплінарних наукових дослідженнях у сфері лінгводидактики та освітніх технологій.

Ключові слова: психолінгвістика, викладання іноземних мов, мовленнєва діяльність, когнітивні процеси, комунікативна компетентність, нейродідактика, цифрові технології, мотивація навчання.

Формулювання проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активними процесами глобалізації, інтенсифікацією міжкультурної комунікації та інтеграцією національних освітніх систем у світовий освітній простір, що зумовлює зростання ролі іноземних мов як важливого чинника професійної мобільності, академічної інтеграції та особистісної самореалізації особистості. У цих умовах володіння іноземною мовою перестає бути лише додатковою компетентністю та перетворюється на необхідну складову конкурентоспроможності фахівця в умовах сучасного ринку праці.

Водночас традиційні підходи до навчання іноземних мов, зорієнтовані переважно на репродуктивне засвоєння граматичних структур і лексичних одиниць, виявляються недостатньо ефективними для формування здатності до повноцінної іншомовної комунікації в реальних соціальних та професійних контекстах. Це зумовлює необхідність переосмислення методичних засад викладання іноземних мов з урахуванням сучасних наукових уявлень про мовленнєву діяльність, когнітивні механізми засвоєння мови та психоемоційні чинники навчання.

Особливої актуальності набуває інтеграція психолінгвістичного підходу в методику викладання іноземних мов, оскільки саме він дозволяє глибше зрозуміти закономірності сприйняття, обробки,

збереження та продукування іншомовної інформації, а також роль уваги, пам'яті, мислення й мотивації у процесі оволодіння мовою. В умовах цифровізації освіти та поширення онлайн- і змішаних форматів навчання зростає потреба в адаптації сучасних методів викладання до психолінгвістичних особливостей здобувачів освіти, що забезпечить підвищення ефективності навчального процесу та стійкість результатів мовної підготовки.

Таким чином, наявна суперечність між зростаючими вимогами до рівня іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти та недостатньою ефективністю традиційних методів навчання актуалізує проблему пошуку, наукового обґрунтування та впровадження сучасних методів викладання іноземних мов, заснованих на досягненнях психолінгвістики, когнітивної науки та цифрової дидактики.

Мета статті, завдання. Метою статті є комплексний аналіз сучасних методів викладання іноземних мов у контексті психолінгвістичного підходу та визначення їх значення для підвищення ефективності формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти в умовах цифровізації та трансформації освітнього середовища. У межах дослідження увагу зосереджено на узагальненні сучасних наукових уявлень про психо-

лінгвістичні механізми оволодіння мовою, аналізі провідних методів і підходів до навчання іноземних мов крізь призму когнітивних та афективних чинників, а також на виявленні дидактичного потенціалу цифрових технологій і змішаного навчання.

Реалізація поставленої мети зумовлює визначення таких дослідницьких завдань, як узагальнення сучасних психолінгвістичних підходів до оволодіння мовою, аналіз провідних методів навчання іноземних мов крізь призму когнітивних і афективних чинників, а також обґрунтування дидактичного потенціалу цифрових технологій і шляхів інтеграції психолінгвістичних засад у сучасну лінгводидактичну практику.

Аналіз досліджень. Психолінгвістика сформувалася на стику психології та лінгвістики як міждисциплінарна галузь знань, спрямована на вивчення ментальних процесів, що лежать в основі сприймання, обробки, збереження та продукування мовлення [Fromkin Rodman & Huams 2018]. У межах цього підходу мова розглядається не лише як система знаків, а як когнітивно зумовлений механізм комунікації, тісно пов'язаний із функціонуванням пам'яті, уваги, мислення та емоційної сфери. Саме тому психолінгвістичний підхід набуває особливого значення для сучасної лінгводидактики, орієнтованої на ефективне формування мовленнєвих умінь і навичок у процесі навчання іноземних мов.

Сучасні дослідження у галузі психолінгвістики трактують мовлення як динамічний психічний процес, що формується у взаємодії з когнітивними функціями та соціокультурним контекстом мовленнєвої діяльності [Clark 2019; Levelt, 2020]. Такий підхід дозволяє переосмислити традиційні методи навчання, зосереджені переважно на формальному засвоєнні мовних структур, та орієнтувати методику викладання на розвиток здатності до смислотворення, інтерпретації та спонтанного мовленнєвого продукування. Відтак навчання іноземної мови розглядається як процес поетапного формування мовленнєвих операцій, що потребує цілеспрямованої організації навчального середовища з урахуванням когнітивних можливостей здобувачів освіти.

Класичною у психолінгвістиці є модель мовленнєвої діяльності, запропонована В. Левелтом, відповідно до якої процес породження мовлення включає етапи концептуалізації, формулювання та артикуляції [Levelt 2020]. У педагогічному контексті ця модель підкреслює необхідність формування у здобувачів освіти не лише знань про мовну систему, але й умінь перетворювати власні інтенції та смисли у зв'язні мовні висловлення в умовах реальної комунікації. Це зумовлює доцільність використання навчальних завдань, спрямованих на розвиток мовленнєвого планування, автоматизацію мовних операцій та поступове зниження когнітивного навантаження під час іншомовного спілкування [VanPatten & Williams 2015].

Важливим напрямом сучасних досліджень є міжмовна психолінгвістика, яка вивчає взаємодію рідної та іноземної мов у свідомості мовця. Науковці наголошують, що формування іншомовної компе-

тентності супроводжується активними процесами трансферу, інтерференції та побудови нових когнітивних зв'язків між мовними системами [Cook 2016]. Розвиток автоматизованих мовленнєвих процесів сприяє більш ефективному засвоєнню лексикограматичних структур, підвищенню швидкості мовленнєвого реагування та зменшенню залежності від рідної мови на етапах продукування мовлення.

У контексті викладання іноземних мов результати психолінгвістичних досліджень мають безпосередні дидактичні імплікації. Зокрема, навчальні програми мають бути орієнтовані на активізацію когнітивної діяльності здобувачів освіти, розвиток стратегій осмисленого опрацювання мовного матеріалу та формування навичок перенесення знань у нові комунікативні ситуації. Ефективними вважаються завдання, що моделюють автентичні мовленнєві контексти та стимулюють використання іноземної мови як інструменту розв'язання комунікативних і пізнавальних проблем [Ellis 2015]. У такий спосіб психолінгвістичний підхід забезпечує наукове підґрунтя для переходу від репродуктивних форм навчання до комунікативно й діяльнісно орієнтованих моделей іншомовної освіти.

Методи та методика дослідження. Методика викладання іноземних мов розглядається як цілісна система принципів, методів і прийомів організації навчальної діяльності, спрямованої на досягнення визначених дидактичних цілей і результатів навчання. У межах дослідження метод навчання іноземної мови інтерпретується як упорядкована система взаємодії викладача та здобувача освіти, що ґрунтується на засадах комунікативної спрямованості, діялісного та особистісно орієнтованого підходів.

Методологічну основу дослідження становлять положення компетентнісного підходу, відповідно до якого результатом навчання є сформованість здатності ефективно використовувати мовні ресурси в реальних комунікативних ситуаціях, а також психолінгвістичні концепції, що пояснюють закономірності сприйняття, обробки та продукування іншомовного мовлення. З огляду на це сучасні методи викладання іноземних мов інтерпретуються як такі, що мають враховувати когнітивні процеси (увагу, пам'ять, мислення, механізми автоматизації мовленнєвих операцій) та афективні чинники (мотивацію, емоційний стан, рівень тривожності здобувачів освіти).

У процесі дослідження застосовано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема аналіз і синтез наукових джерел з проблем сучасної лінгводидактики та психолінгвістики, порівняльно-зіставний аналіз підходів до викладання іноземних мов, а також узагальнення педагогічного досвіду впровадження комунікативних, завданнєвих і цифрових форм навчання. Застосування цих методів дало змогу систематизувати наявні наукові підходи, виявити їх дидактичний потенціал та окреслити напрями інтеграції психолінгвістичних засад у сучасну практику навчання іноземних мов.

Дослідження має міждисциплінарний характер і поєднує положення лінгводидактики, психолінгвіс-

тики, когнітивної психології та теорії освіти, що дало змогу комплексно осмислити сучасні підходи до викладання іноземних мов. Такий підхід забезпечив багатовимірний аналіз процесів іншомовного навчання з урахуванням як лінгвістичних, так і психічних механізмів засвоєння мовного матеріалу.

З метою виявлення закономірностей ефективної організації навчального процесу було здійснено теоретичне моделювання оптимальної структури заняття з іноземної мови, орієнтованого на психолінгвістичні механізми мовленнєвої діяльності. У межах цього моделювання враховувалися етапи сприйняття іншомовного повідомлення, його когнітивної обробки, інтеграції в наявну мовну систему та подальшої мовленнєвої реалізації в продуктивних видах діяльності. Це дало змогу концептуалізувати навчальне заняття як послідовність взаємопов'язаних когнітивно-комунікативних фаз.

Особливу увагу приділено аналізу дидактичних умов ефективної реалізації психолінгвістичного підходу в навчальному процесі, серед яких визначено створення комунікативно значущого навчального середовища, забезпечення психологічної безпеки здобувачів освіти, підтримку внутрішньої мотивації та застосування прийомів зниження мовленнєвої тривожності. У межах методики викладання іноземних мов ці умови розглядаються як чинники, що опосередковують успішність засвоєння мовного матеріалу та рівень залученості здобувачів освіти в активну мовленнєву діяльність.

Для поглиблення аналізу також використано елементи якісного аналізу педагогічних практик, зокрема інтерпретацію типових навчальних ситуацій, що виникають у процесі викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. Це дозволило простежити, яким чином теоретичні положення психолінгвістики можуть бути імplementовані в конкретні методичні рішення, зокрема у добір навчального матеріалу, структурування занять, організацію групової взаємодії та використання цифрових освітніх ресурсів.

Таким чином, застосована методологія забезпечила системний характер дослідження, що поєднує теоретичне узагальнення наукових джерел із концептуальним аналізом педагогічної практики, та створила підґрунтя для обґрунтування доцільності інтеграції психолінгвістичних засад у сучасну методику викладання іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Комунікативний метод навчання іноземних мов (Communicative Language Teaching) є одним із найбільш поширених і визнаних у сучасній методиці. Його основною метою є формування здатності до ефективної міжособистісної та міжкультурної комунікації іноземною мовою [DeKeyser R. 2018].

Характерними рисами комунікативного методу є:

- використання автентичних матеріалів;
- моделювання реальних мовленнєвих ситуацій;
- пріоритет усного мовлення над формальним засвоєнням граматики;

→ активна роль здобувача освіти у навчальному процесі.

У межах комунікативного підходу граматичні явища засвоюються не ізольовано, а в контексті мовленнєвої діяльності, що сприяє їх більш глибокому та усвідомленому засвоєнню. Водночас роль викладача трансформується з джерела знань у фасилітатора навчального процесу.

Процес усвідомленого оволодіння іноземною системою тісно пов'язаний з когнітивними функціями: увагою, робочою пам'яттю, здатністю до абстрагування та автоматизації мовних операцій [Baddeley 2018]. Робоча пам'ять виступає фільтром, що визначає, яка інформація з навколишнього мовленнєвого потоку буде закодована, а яка ні. Тому при плануванні занять важливо поєднувати нову інформацію з реальними контекстами, що знижують навантаження на пам'ять та сприяють кращому відтворенню мовного матеріалу (Sweller, 2020).

Афективні чинники (мотивація, тривожність, емоційний стан) відіграють фундаментальну роль у процесі навчання мови. Зокрема, дослідження Zoltán Dörnyei (2020) підкреслює, що мотивація залишається ключовим детермінантом успіху в SLA (Second Language Acquisition). Високий рівень мотивації сприяє активному включенню здобувача у мовленнєву практику, тоді як тривожність або страх помилок можуть суттєво уповільнювати розвиток навичок [Horwitz et al. 2019].

Крім того, індивідуальні стилі навчання та когнітивні профілі студентів визначають, які навчальні стратегії будуть для них найбільш ефективними. Так, деякі здобувачі краще опановують матеріал через візуальні підказки, інші – через аудіальні чи кінестетичні вправи. У зв'язку з цим сучасні психолінгвістичні підходи наполягають на індивідуалізації навчання, що дозволяє адаптувати педагогічні завдання під когнітивний портрет здобувача [Reid 2017].

Тривожність у мовному середовищі, відома як Foreign Language Anxiety, має прямий негативний вплив на продуктивність усіх мовних навичок: говоріння, слухання, читання і письмо. Важливою педагогічною задачею є створення психологічно безпечного навчального середовища, де помилка сприймається як частина навчального процесу, а не як невдача [MacIntyre & Gregersen 2018].

Одним із різновидів комунікативного підходу є діяльнісно-орієнтоване та завданнєве навчання (Task-Based Language Teaching). У його основі лежить виконання комунікативних завдань, що мають практичну спрямованість і вимагають активного використання мовних засобів [Ellis R. 2018].

Завдання можуть містити:

- рольові ігри;
- проєктну діяльність;
- дискусії та дебати;
- аналіз проблемних ситуацій.

Такий підхід сприяє розвитку автономії здобувачів освіти, критичного мислення та навичок співпраці. Крім того, завданнєве навчання дозволяє враховувати індивідуальні особливості та рівень мовної підготовки студентів.

Сучасні методи викладання іноземних мов неможливі без використання цифрових технологій, які суттєво розширюють дидактичні можливості навчального процесу. Онлайн-платформи, мобільні застосунки, інтерактивні дошки, відеоконференції та електронні корпуси текстів створюють умови для формування цифрової та мовної компетентності одночасно [Hubbard P. 2021].

Змішане навчання (blended learning) поєднує традиційні аудиторні заняття з дистанційними формами роботи, забезпечуючи гнучкість та індивідуалізацію навчання. Водночас використання мультимедійних ресурсів підвищує мотивацію здобувачів освіти та сприяє формуванню навичок автентичного мовлення.

У контексті сучасних методів викладання іноземних мов змінюється характер педагогічної взаємодії. Викладач виступає не лише носієм знань, а й організатором, консультантом і мотиватором навчальної діяльності. Здобувач освіти, у свою чергу, стає активним суб'єктом навчання, відповідальним за власний прогрес.

Такий підхід відповідає принципам студентоцентрованого навчання, що сприяє розвитку навчальної автономії, рефлексії та здатності до безперервного самонавчання.

Дальший розвиток сучасних методів викладання іноземних мов пов'язаний із посиленням уваги до нейродідактичного підходу, який ґрунтується на врахуванні закономірностей функціонування мозку в процесі навчання. Нейродідактика інтегрує досягнення нейронаук, когнітивної психології та педагогіки, що дозволяє оптимізувати навчальні стратегії відповідно до особливостей нейронної обробки інформації. Зокрема, дослідження доводять, що ефективне навчання іноземних мов передбачає чергування фаз інтенсивної когнітивної активності та відпочинку, використання емоційно насичених стимулів, а також залучення різних сенсорних каналів сприйняття.

У цьому контексті особливого значення набуває мультимодальний підхід до навчання, який передбачає інтеграцію візуальних, аудіальних і кінестетичних каналів обробки інформації. Поєднання тексту, зображень, аудіо- та відеоматеріалів сприяє глибшому кодуванню мовного матеріалу в пам'яті та підвищує рівень його відтворення у мовленнєвій діяльності. Мультимодальність навчального контенту також відповідає різним когнітивним стилям здобувачів освіти, що позитивно впливає на мотивацію та залученість до навчального процесу.

Важливим аспектом сучасної методики є формування метакогнітивних умінь здобувачів освіти, які передбачають усвідомлення власних навчальних стратегій, умінь планувати, контролювати та оцінювати власну мовленнєву діяльність. Розвиток метакогнітивної сприяє підвищенню навчальної автономії, відповідальності за результати навчання та здатності до саморегульованого навчання впродовж життя. У процесі викладання іноземних мов це може реалізовуватися через рефлексивні завдання, мовні портфоліо, самооцінювання та форму-

вальне оцінювання, орієнтоване не лише на результати, але й на процес навчання.

Окремої уваги потребує проблема формування міжкультурної комунікативної компетентності, яка є невід'ємною складовою іншомовної підготовки в умовах глобалізованого світу. Оволодіння іноземною мовою передбачає не лише засвоєння мовних засобів, але й розуміння культурних норм, цінностей, комунікативних стратегій та прагматичних особливостей іншомовного спілкування. Інтеграція міжкультурного компонента в навчальний процес сприяє розвитку толерантності, емпатії та здатності до ефективної комунікації в полікультурному середовищі, що є особливо актуальним у контексті академічної мобільності та міжнародної співпраці.

У сучасній лінгводидактиці зростає інтерес до використання адаптивних освітніх технологій, які дозволяють персоналізувати навчальний контент відповідно до рівня мовної підготовки, темпу засвоєння матеріалу та індивідуальних потреб здобувачів освіти. Адаптивні платформи та системи навчання забезпечують можливість диференційованого підходу, надаючи здобувачам освіти індивідуальні траєкторії навчання, зворотний зв'язок у режимі реального часу та можливість самостійного вибору темпу роботи. З психолінгвістичної перспективи це сприяє зниженню когнітивного перевантаження та підтримці оптимального рівня складності навчальних завдань.

Перспективним напрямом розвитку сучасних методів викладання іноземних мов є використання елементів ігровізації (gamification), яка базується на застосуванні ігрових механік у неігровому освітньому середовищі. Залучення елементів змагання, досягнень, рейтингових систем і візуалізації прогресу підвищує внутрішню мотивацію здобувачів освіти, сприяє емоційній залученості та підтримує інтерес до систематичної мовленнєвої практики. З огляду на психолінгвістичні закономірності, позитивні емоції та відчуття успіху посилюють процеси запам'ятовування й автоматизації мовленнєвих навичок.

Окремо відзначимо потенціал проектно-орієнтованого навчання у викладанні іноземних мов, яке поєднує мовленнєву практику з розв'язанням комплексних пізнавальних і комунікативних завдань. Проектна діяльність стимулює інтеграцію мовних знань з іншими навчальними дисциплінами, розвиває навички критичного мислення, співпраці та міжособистісної комунікації. У межах психолінгвістичного підходу проектне навчання сприяє глибшій когнітивній обробці мовного матеріалу, оскільки мовлення використовується як інструмент досягнення значущих для здобувачів освіти цілей.

Таким чином, сучасні методи викладання іноземних мов характеризуються тенденцією до комплексної інтеграції психолінгвістичних, когнітивних, нейродідактичних і цифрових підходів, що дозволяє створювати багатомірне освітнє середовище, орієнтоване на активну мовленнєву діяльність, індивідуалізацію навчання та розвиток автономії здобувачів освіти. Реалізація цих підходів у практи-

ці викладання іноземних мов сприяє підвищенню якості мовної підготовки та формуванню готовності до ефективної іншомовної комунікації в умовах сучасного соціокультурного простору.

Висновки. Отже, сучасні методи викладання іноземних мов характеризуються багатовимірністю та інтегративністю, оскільки поєднують комунікативний, діяльнісний, компетентнісний і цифровий підходи з урахуванням психолінгвістичних закономірностей мовленнєвої діяльності. Їх ефективність зумовлюється здатністю забезпечити практичну спрямованість навчання, орієнтацію на реальні комунікативні потреби здобувачів освіти та створення умов для активізації когнітивних і афективних механізмів оволодіння іноземною мовою.

Інтеграція психолінгвістичних знань у сучасну лінгводидактичну практику сприяє оптимізації навчального процесу, оскільки дозволяє враховувати особливості сприйняття, опрацювання та продукування іншомовної інформації, індивідуальні когнітивні профілі здобувачів освіти, а також роль мотивації й емоційного чинника у формуванні мовленнєвих навичок. Використання комунікативно

орієнтованих, завданнєвих і цифрових форм навчання створює сприятливі умови для розвитку автономії, рефлексії та здатності до безперервного самонавчання.

Застосування сучасних цифрових технологій та моделей змішаного навчання розширює дидактичні можливості викладання іноземних мов, забезпечуючи індивідуалізацію навчального процесу, гнучкість організації навчальної діяльності та підвищення рівня навчальної мотивації. Водночас ефективність упровадження інноваційних підходів значною мірою залежить від психолінгвістичної підготовки викладача та його здатності проектувати навчальні завдання з урахуванням когнітивних можливостей і потреб здобувачів освіти.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у поглибленому вивченні психолінгвістичних механізмів іншомовної мовленнєвої діяльності, емпіричній перевірці ефективності інтегрованих методик навчання та розробці моделей поєднання традиційних і цифрових форматів викладання в умовах цифровізації освіти.

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Страсбург, 2020.
2. Пассов Є. І. Комунікативний метод навчання іншомовного мовлення. Київ: Либідь, 2018.
3. DeKeyser R. (2018). *Practice in a Second Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Dörnyei, Z. (2020). *Motivation and Second Language Acquisition*. London: Routledge.
5. Ellis R. (2018). *Task-Based Language Learning and Teaching*. Oxford: OUP.
6. Ellis R. (2015). *Understanding Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
7. Hubbard P. (2021). *Computer Assisted Language Learning*. London: Routledge.
8. Larsen-Freeman D. (2019). *Complexity Theory and Language Development*. Amsterdam: John Benjamins.
9. Lightbown P. Spada N. (2017). *How Languages Are Learned*. Oxford: Oxford University Press.
10. Nation I. S. P. (2020). *Teaching and Learning Vocabulary*. Boston: Heinle.
11. Richards J. C., Rodgers T.S. (2019). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: CUP.
12. Richards J.C., Rodgers, T. (2022). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
13. Schumann J. (2015). *The Neurobiology of Affect in Language*. Oxford: Wiley-Blackwell.

References

1. Zahalnoievropejski rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia (2020) [General European recommendations on language education: learning, teaching, evaluation]. Strasburh [in Ukrainian].
2. Passov Ye. (2018) *Komunikatyvnyi metod navchannia inshomovnoho movlennia* [Communicative methods of teaching non-native speech]. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
3. DeKeyser R. (2018) *Practice in a Second Language*. Cambridge: Cambridge University Press [in English].
4. Dörnyei Z. (2020) *Motivation and Second Language Acquisition*. London: Routledge [in English].
5. Ellis R. (2018) *Task-Based Language Learning and Teaching*. Oxford: OUP [in English].
6. Ellis, R. (2015) *Understanding Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press [in English].
7. Hubbard P. (2021) *Computer Assisted Language Learning*. London: Routledge [in English].
8. Larsen-Freeman D. (2019) *Complexity Theory and Language Development*. Amsterdam: John Benjamins [in English].
9. Lightbown, P., Spada N. (2017) *How Languages Are Learned*. Oxford: Oxford University Press [in English].
10. Nation, I. S. P. (2020) *Teaching and Learning Vocabulary*. Boston: Heinle [in English].
11. Richards J. C., Rodgers T.S. (2019) *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: CUP [in English].
12. Richards J. C., Rodgers T. (2022) *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press [in English].
13. Schumann J. (2015) *The Neurobiology of Affect in Language*. Oxford: Wiley-Blackwell [in English].

**MODERN METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES:
A PSYCHOLINGUISTIC PERSPECTIVE**

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of current trends in foreign language teaching through the lens of the psycholinguistic approach, a key methodological foundation of modern language didactics. The relevance of the study is обусловлена changes in the educational landscape, in particular the shift towards a competence-based paradigm of learning, the digitalization of educational processes, and the increasing role of intercultural communication, which necessitate a rethinking of traditional models of foreign language instruction. Special attention is paid to the psycholinguistic mechanisms of speech activity, the processes of perception, comprehension, storage, and reproduction of foreign-language information, as well as to the cognitive and affective-motivational factors of foreign language acquisition that determine individual learning trajectories.

The paper analyzes modern methods and approaches to foreign language teaching, including communicative, cognitive, interactive, neurodidactic, and multimodal approaches grounded in psycholinguistics. The expediency of integrating psycholinguistic knowledge into foreign language teaching practice in order to enhance the effectiveness of developing linguistic, speech, and communicative competences is substantiated. The role of authentic materials, digital technologies, and individualized learning within the psycholinguistic dimension is also examined, ensuring the adaptation of the learning process to learners' cognitive capacities and needs.

It is concluded that taking psycholinguistic regularities into account in the process of foreign language teaching contributes to optimizing the educational process, fostering learner autonomy, and fostering sustainable motivation for language learning. The proposed generalizations aim to improve the quality of language training in the context of the transformation of the modern educational environment and the growing requirements for foreign-language communicative competence. The results obtained can be used in the teaching practice of higher education institutions, in the development of teaching and learning materials, and in further interdisciplinary research in the field of language didactics and educational technologies.

Keywords: psycholinguistics, foreign language teaching, speech activity, cognitive processes, communicative competence, neurodidactics, digital technologies, learning motivation.

© Гіков Л., 2026 р.; © Гоян А., 2026 р.

Дата першого надходження рукопису до видання: 29.01.2026

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 26.02.2026

Дата публікації: 29.03.2026

Леонід Гіков – доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна; l.hikov@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-9132-0725>

Leonid Hikov – Associate Professor of the Department of Foreign Languages for Natural Sciences Faculties, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine; l.hikov@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-9132-0725>

Ангеліна Гоян – асистент кафедри германської філології та перекладу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, м. Чернівці, Україна; a.goian@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-9147-8944>

Anhelina Hoian – Assistant of the Department of Germanic Philology and Translation, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine; a.goian@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-9147-8944>